

Oy Ruutunelonen Ab
PL 350
00151 Helsinki

VIESTINTÄVIRASTON ARVIO KURJAT ELOKUVASTA

Asian tausta ja säännökset

Viestintävirasto on saanut katsojayhteydenoton, jonka mukaan Oy Ruutunelonen Ab:n 23.10.2004 ja 6.12.2004 lähettämä Bille Augustin Kurjat-niminen elokuva sisälsi lapsille sopimatonta materiaalia.

Viestintävirasto valvoo televisio- ja radiotoiminnasta annetun lain 35 §:n nojalla kyseisen lain ja sen nojalla annettujen säännösten ja määräysten noudattamista.

Televisio- ja radiotoiminnasta annetun lain 19 §:n mukaan televisiotoiminnan harjoittajan on huolehdittava siitä, että televisio-ohjelmat, jotka väkivaltaisuuksensa tai seksuaalisen sisältönsä vuoksi tai kauhua herättävällä tavalla muulla näihin rinnastettavalla tavalla ovat omiaan vaikuttamaan haitallisesti lasten kehitykseen lähetetään sellaiseen aikaan, jolloin lapset eivät tavallisesti katso televisio-ohjelmia.

Säännöksen tulkintakäytännössä on kesästä 2004 lähtien ollut käytössä kolme vedenjakajakellonaikaa ikärajoineen. Käytännön mukaan alle 11-vuotiaille haitallisia ohjelmia ei saa lähettää arkinen ennen klo 17.00, alle 15-vuotiaille haitallisia ohjelmia ei saa lähettää ennen klo 21.00 ja alle 18-vuotiaille haitallisia ohjelmia ei saa lähettää ennen klo 23.00.

Saadut selvitykset

Viestintävirasto on vastaanottanut Oy Ruutunelonen Ab:n selvityksen asiassa sekä tutustunut sille toimitettuun näytenauhaan kyseisestä ohjelmasta.

Oy Ruutunelonen Ab:n selvityksen mukaan valituksen alainen elokuva esitettiin lauantaina 23.10.2004 kello 17.30 ja maanantaina 6.12.2004 eli itsenäisyyspäivänä kello 12.00. Valtion elokuvatarkastamo on määrittellyt Bille Augustin Kurjat (Les misérables) elokuvan ikärajaksi K-11 (rek.pvm 16.7.1998). Oy Ruutunelonen Ab:n mukaan elokuvan esitysjankohdat ovat televisio- ja radiotoiminnasta annetun lain 19 §:n nykyisen tulkintakäytännön mukaisia.

Viestintäviraston arvio

Kuvaohjelmien tarkastamisesta annettu laki (775/2000) sisältää määräyksiä kuvaohjelman (esim. elokuva) tarkastuttamisesta ennen sen levitystä tai esittämistä. Televisio-ohjelmille ei ole kuvaohjelmien tarkastamisesta annetun lain mukaisia ennakkovalvontakeinoja. Televisio- ja radiotoiminnasta annetun lain hallituksen esityksessä (HE 34/1998 vp) kuitenkin todetaan, että mikäli televisio-ohjelma on valtion elokuvatarkastamon tarkastama, tulisi televisio-ohjelman sijoittelussa ottaa soveltuvin osin huomioon ne ikärajaluokitukset, jotka elokuvia sekä video- ja muita kuvaohjelmia koskevissa laeissa on säädetty.

Television katselijoita, toisin kuin esimerkiksi elokuvateattereissa kävijöitä, ei voi valvoa ikärajan perusteella. Televisio-ohjelmien osalta lähetysajan valinnalla tai teknisin keinoin tuleekin varmistaa, että alaikäiset eivät kuule tai näe ohjelmia, jotka voivat vahingoittaa heidän fyysistä, henkistä tai moraalista kehitystään (HE 34/1998 vp).

Viestintävirasto arvioi ohjelmien ikärajaluokituksia valtion elokuvatarkastamon ikärajaluokituksia soveltuvin osin tulkintaohjeena käyttäen. Mikäli televisio-ohjelma, kuten elokuva, on elokuvatarkastamon ennalta tarkastama, noudattaa Viestintävirasto lähtökohtaisesti elokuvatarkastamon kyseiselle elokuvalla määräämää ikärajaluokitusta.

Valtion elokuvatarkastamo on määrännyt Bille Augustin Kurjat elokuvalla K-11 ikärajan. Viestintäviraston tulkintakäytännön mukaan alle 11-vuotiaille haitallisia ohjelmia ei saa lähettää arkisin ennen klo 17.00. Kurjat elokuva lähetettiin lauantaina 23.10.2005 kello 17.30 ja itsenäisyyspäivänä kello 12.00, jolloin vanhempien oletetaan valvovan lastensa television katselua.

Viestintävirasto katsoo, että Kurjat elokuvan esittäminen ei ole ollut televisio- ja radiotoimintalain vastaista.

Yksikön päällikkö

Merja Saari

Lakimies

Päivi-Maria Virta